

شرح و تحلیل مثنوی انیس العارفین
شاه قاسم انوار

به کوشش

دکتر رحیم سلامت آذر

www.ketaboo.ir

سروش‌نامه: سلامت آذر، رحیم، ۱۳۵۵ -

عنوان قراردادی: انیس العارفین، برگزیده، شرح

عنوان و نام پدیدآور: شرح و تحلیل مثنوی انیس العارفین شاه قاسم انوار/ به کوشش رحیم سلامت آذر.

مشخصات نشر: تهران: سایلاو، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۱۵۹ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۲۴-۱۹-۴

وضعیت فهرست نویسی: فیفا

یادداشت: کتابنامه: ۱۵۳۰.

عنوان دیگر: شو عشق شرح مثنوی انیس العارفین شاه قاسم انوار.

موضوع: قاسم انوار علی، نصر، ۷۵۷-۸۳۷ق. . انیس العارفین به انضمام رسایل

حورائیه، مقامات العارفین، بیان علم، سؤال و جواب، بیان واقعه -- نقد و تفسیر

موضوع: شعر فارسی -- قرن ۱۰ -- تاریخ و نقد

موضوع: Persian poetry -- History and criticism -- ۱۰th century

رده بندی کنگره: ۱۳۹۸ ۸۰۸۵ الف / ۸۷۸۴

رده بندی دیویی: ۸۱۳/۳۳

شماره کتابشناسی ملی: ۵۰۷۵۳۶۹

شناسنامه

عنوان: شرح و تحلیل مثنوی انیس العارفین شاه قاسم انوار

گردآورنده: دکتر رحیم سلامت آذر

ناشر: سایلاو

سال چاپ: ۱۳۹۸

نوبت چاپ: اول

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۲۴-۱۹-۴

فهرست

۷	پیش گفتار.....
۹	شعر فارسی در نیمه اول قرن نهم
۱۴	زندگانی، احوال، افکار و آثار شاه قاسم انوار
۱۶۳	« فهرست منابع و مآخذ »

www.ketab.ir



پیش گفتار

سپاس بی‌قیاس حضرت حق را، جلت عظمته و علت کلمته، که خورشید ازل از مشرق لم یزل بر قلوب قابل و نفوس کامل دوستان خود فایض و لامع گردانید و فیض آن ظهور تجلی جمال، که سبب هدایت عالمیان است، بر عرصه ابدالاباد منبسط گشت، تا حقایق معانی از آن اشارت و عبارت برگزیدگان جناب حضرت احدیت از مکمن قابلیت به معدن حاصلیت رسید «ذالک فضل الله یوتیه من یشاء والله ذو الفضل العظیم» و صلوات نامحدود و درود نامعدود بر روح مطهر محبوب عاقبت محمود، که واسطه جمیع کمالات و مکارم اخلاق از حضرت خلاص من حقیقه الاطلاق الی یوم التلاق وجود مبارک او بود، علیه من الصلوة ازکاها و من التحیات انماها.

کتاب حاضر، حاصل تلاشی است در جهت شناساندن مثنوی انیس العارفین از آثار شاه قاسم انوار، که در سه بخش تدوین شده است:

بخش نخست شامل مقدمه ای است در زمینه‌ی شعر فارسی در قرن نهم و شرح حال قاسم انوار که از دو کتاب معتبر من کلیات، شاه قاسم انوار تصحیح مرحوم سعید نفیسی و شعر فارسی در عهد شاهرخ تألیف سراج‌الدین یارشاطر خلاصه و گردآوری شده است.

بخش دوم شامل متن مثنوی انیس العارفین است که از روی کلیات شاه قاسم انوار به تصحیح سعید نفیسی، چاپ کتابخانه سعید نفیسی پذیرفته است؛ لازم به ذکر است که شادروان سعید نفیسی این مجموعه را از روی نسخه معتبر تصحیح کرده‌اند.

بخش سوم به شرح مثنوی انیس العارفین اختصاص دارد که در این بخش، لغات، تعبیرات، استعارات و کنایات و... همچنین آیات و احادیث و جمله‌های عربی را به فارسی ترجمه و توضیح داده‌ایم و گاهی نیز به ذکر شواهد شعری از شعرای بزرگ مثل ناصرخسرو، سنایی، عطار، مولوی، سعدی و خواجه حافظ شیرازی و... پرداخته‌ایم و سپس حاصل معنی آیات را با نهادن ستاره (*) در پایان آن یاد کرده‌ایم تا با این کار معنی آیات مشکوک و مشکل این مثنوی نفیس و پُرگهر روشن شود.

در خاتمه برخورد واجب می‌دانیم از تمام استادان بزرگوار و پژوهشگران ارجمندی که ما را در تحقیق و تدوین این کتاب، یاری کرده‌اند سپاسگزاری نماییم.

همچنین شایسته است از اساتید بزرگوار دکتر مظاهر مصفا، دکتر جلیل تجلیل و دکتر امیر بانوی کریمی (امیری فیروزکوهی) که مشوق اصلی ما در زمینه‌ی شناساندن این عارف نامدار و بررسی آثار او بوده‌اند تقدیر و تشکر نماییم.